

γκουβερνάρω *ἐνιαχ.* γοβερνάρω Κρήτ. γοβερναρίζω Κρήτ. κυβερνέρω Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *g o v e r n a r* = κυβερνῶ.

Κυβερνῶ, φροντίζω ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Μάννα μου, τὸν πατέρα μου ποιός θὰ τὸν κυβερνέρη;
Νίσυρ.

γκουβερνάτορας *ὁ, ἐνιαχ.* γουβερνατοῦρος Καλαβρ. (Γαλλικ.) γουβερναδόρος Κρήτ. κυβερνατόρος Κύπρ. κυβερναδοῦρος ἐξ ἔγγρ. 1769-70 Παξ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *g o v e r n a t o r* = κυβερνήτης. Ὁ τύπος *γ ο υ β ε ρ ν α δ ὀ ρ ο ς* καὶ εἰς Φώσκολ., Φορτουν. πρᾶξ. Α, στ. 112 (ἔκδ. Σ. Ξανθοῦδ.)

Ὁ κυβερνήτης ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

*Γιατὶ οἱ γουβερνατοῦροι
θέλουσι νὰ χασῆ
ἢ γλῶσσα τῶν γρεκάνων*

Καλαβρ. (Γαλλικ.)

γκουβερνιάζω *ἐνιαχ.* κυβερνιάζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *g o v e r n a r* = κυβερνῶ.

Διακυβερνῶ.

γκουβέρο *τό, πολλαχ.* γουβέρο Θράκ. (Μάδυτ.) Ἰθάκ. Κεφαλλ. Κρήτ. (Πεδιάδ.) γουβέρο Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.) Κρήτ. (Ἄγιος Βασίλ. Μουστάκ. κ.ά.) γουβέρο Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.) γουέρο Ἀπουλ. (Καλημ.) Ἰθάκ. κυβέρονον Κύπρ. κυβέρο Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ. Τραγάκ.) Μῆλ. Νάξ. (Γαλκνᾶδ.) Παξ. Πελοπν. (Γαργαλ. Κοπαν.) κυβέρονον Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Φθιώτ. Φωκ.) κουέρο Ἀπουλ. (Καλημ.) γκοβέρο Ἡπ. (Ραδοβύζ.) γοβέρο Σύμ. γοβέρονον Κύπρ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *g o v e r n o* = κυβέρνησις. Ὁ τύπος *κ ο υ β ἔ ρ ο ν* καὶ εἰς Μαχαιρ., 1, 40 καὶ 360 (ἔκδ. R. Dawkins).

1) Ἡ κυβέρνησις, ἡ ἐξουσία, τὸ κράτος, ἡ διοίκησις ἔνθ' ἄν.: *Μὴν τὰ περιμένης ὄλα ἀπὸ τὸ γουβέρο Κύπρ. Τὸ κυβέρο ἐδιάταξε νὰ πλερώσουνε φόρο γιὰ τὰ κατισκοπρόβατα ὅσοι ἔχουνε Μῆλ. Ὡστον ποὺ εἶδι κὶ ἀπουεἶδι τοῦ κυβέρονου κ' ἔβγανι τσιγαρόχαρτου ξαργουτ'κὸ γιὰ τσ' γιουρογοὶ Σάμ. Πῆρα τὴ φοράδα καὶ πῆγα 'ς τὴ χώρα νὰ πάρω τὴν καφροσύνταξη ποὺ μοῦ δίνει τὸ γουβέρο Γ. Δροσίν., Διηγῆμ., 132 || Παροιμ. Φρ.*

Οἱ μουρλοὶ καὶ τὸ κυβέρο ὅ,τι θέλουνε, τὸ κάνουν Ζάκ. 2) Ἡ διακυβέρνησις σκάφος Ἡπ. (Πάργ.) 3) Διοίκησις, *κ ο υ μ ἄ ν τ ο* Κρήτ. (Μουστάκ. κ.ά.): *Εἶδα, κερατᾶ, γουβέρο ἔεις Μουστάκ.*

γκουβούνα *ἡ, Θεσσ.* (Ζαγορ.) Πελοπν. (Γαργαλ. Τεγ.) γκ'βούνα Εὔβ. (Αἰδηψ.) γκουβίνα Πελοπν. (Βασαρ. Βλαχοκερ.) γκουβανιά Μακεδ. (Κοζ) γουβούνα Θεσσ. (Ἄλμυρ.) Πελοπν. (Βλαχοκερ. Βρέσθ.) γουβουνιά Μακεδ. (Κοζ.) Βιθυν. (Κίος) γκουβούνης *ὁ*, Πελοπν. (Τεγ.) γκούβ'νους Μακεδ. (Πολύγυρ.) κούβ'νους Μακεδ. (Χαλκιδ.) Τένεδ. γουβουνός Πάτμ.

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *g u v u n* = μεγάλο περίττωμα.

1) Σωρὸς κόπρου ζῳών, ὡς προβάτων, βοῶν κ.λπ.. Θεσσ. (Ζαγορ.) Μακεδ. (Κοζ. Χαλκιδ.) Πελοπν. (Βασαρ. Βλαχοκερ. Βρέσθ.) Συνών. *β ο ι δ ι ἄ, β ο υ ν ι ἄ*. 2) Κόπρος ἀνθρώπου Θεσσ. (Ἄλμυρ.) Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. Τεγ.) κ.ά. 2) Σωρὸς καρπῶν, λίθων, χώματος ἢ καὶ ἄλλων πραγμάτων Βιθυν. (Κίος) Μακεδ. (Πολύγυρ.) Πάτμ. Τένεδ.: *Ἐκρίναμε μιὰ γουβουνιά ἐλιές Κίος || Ἄσμ.*

Γκούβ'νου γκούβ'νου τὰ σιτάρια κὶ λαμνὶ τὰ κριθαράκια (λαμνὶ = ἐπιμήκης σωρὸς) Πολύγυρ. 3) Μεταφ. γουβάρη Βιθυν. (Κίος) 2) Ἡ παχεῖα, ὀκνηρὰ καὶ δυσκίνητος γυνὴ Εὔβ. (Αἰδηψ.) 3) Ἀνοικοκρέυτος γυνὴ Μακεδ. (Κοζ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γκούβουνας* Ἀἴμν. Ὡ τοῦ *Γκουβίνα* Μακεδ. (Σαρρακ.)

γκουβουναριά *ἡ, Πελοπν.* (Βερεστ.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. *γ κ ο υ β ο ῦ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. κατὰλ. -α ρ ι ἄ.

Μικρὸς σωρὸς περιττωμάτων κυρίως ἀνθρωπίνων: *Κοίτα, μορ' μαύρη, μὴν ξεκοιλιάσης κείν' τὴ γκουβουναριά 'φτοῦ χάμου.*

γκουβουνόπουλο *τό, ἐνιαχ.* γουβουνόπ'λο Βιθυν. (Κίος).

Ἐκ τοῦ οὖσ. *γ κ ο υ β ο ῦ ν α* καὶ τῆς παραγωγ. κατὰλ. -π ο υ λ ο.

Λοφίσκος ἐκ λίθων ἢ χώματος: *Ἐ βὲ Ντούμπα, θυμᾶσαι βέ, τὴν παλιὰ τὴν Κιό; Θυμᾶσαι τηνα; Πίσω 'ς τὴν Ἀγιά ποὺ 'μαστα μικροί, ποὺ 'φκειναμε γουβουνόπ'λα 'δῶ, γουβουνόπ'λα 'κεὶ κ' ἔκαναμε καὶ μιὰ μεγάλη γουβουνιά, βέ;*

γκούβρα *ἡ, Ἡπ.* (Λάκκα Σούλ.) Μακεδ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γ κ ο υ β ρ ὶ ω*.

1) Μελαγχολικὴ, σκυθρωπὴ ὄψις, ἡ σκυθρωπότης, ἡ συν-οφρῶσις Μακεδ. 2) Ἀσθένεια τῶν προβάτων κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐμφανίζονται εἰς τὸ σῶμα τῶν φλύκταιναι πλήρεις ὑγροῦ Ἡπ. (Λάκκα Σούλ.)

γκούβραβος *ἐπίθ. ἐνιαχ.* γκούβραβους Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *γ κ ο ῦ β ρ ο ς* καὶ τῆς παραγωγ. κατὰλ. -α β ο ς.

Ὁ σκυθρωπός: *Ἦσαν γκούβραβη, τώρα ξιμυγντάντουσις (= ἐφάνηκες λίγο χαρούμενη).*

γκουβρίζω *ἐνιαχ.* γκουβρίζον Θεσσ. (Ἄνατ.) Μακεδ. (Βόιον Κοζ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *γ κ ο ῦ β ρ ο ς*.

Εἶμαι σκυθρωπός καὶ σιωπῶ ὑπόπτως μακρὰν τῶν ἄλλων καθήμενος Θεσσ. (Ἄνατ.) 2) Δυσανασχέτω Μακεδ. (Κοζ.): *Γιὰ ἰκεῖνου γκουβρίζου ἔτσ'.*

γκούβρισμα *τό, Μακεδ.* (Βόιον).

Ἐκ τοῦ ρ. *γ κ ο υ β ρ ῖ ζ ω*.

Ἦποπτος σιωπῆ.

γκουῦβρος (I) *ἐπίθ. ἐνιαχ.* γκουῦβρος Μακεδ. (Βλάστ. Γήλοφ. Σισάν.) γκούβρας Θεσσ. (Ἄνατ.) Μακεδ. γκουβρός Μακεδ.

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *g u v r u* = σκυθρωπός, ἄγριος.

Σκυθρωπός, μοναστικός, ὑπουλος ἔνθ' ἄν.:

γκουῦβρος (II) Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ. γκουῦβρους Ἡπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ.) Μακεδ. (Βλάστ. Δασχοῦρ.) γουῦβρους Ἡπ. (Ἰωάνν.) γκουῦμπρους Ἡπ. (Ζαγόρ.) γουῦβρους Ἡπ. (Κούρεντ.) γουῦβρους Ἡπ. (Ἰωάνν.) γουῦμπρους Ἡπ. (Κουκούλ.) Θηλ. γκούβρια ἡ, Ἡπ. (Κουκούλ.) γούβρη Ἡπ.

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *g u v o r* = ἦβη, ἐξόγκωμα.

Ἡ προνόμφη καὶ κατόπιν νόμφη τοῦ ἐντόμου Ὑπόδερμα τοῦ βοῦς (*Hypoderma bovis*), τῆς οἰκογ. τῶν Οἰστριδῶν (*Oestridae*), ὡς δημιουργοῦσα εἰς τὰς ράχεις τῶν ἀσθενικῶν αἰγῶν καὶ βοῶν, ὅπου παρασιτεῖ, μικρὰ ἐξογκώματα, ἐνθ' ἄν.: *Γιόμ'σαν τὰ γίδια ἔλου γκοῦμπρ'* Ἡπ. (Ζαγόρ.) *Ἐβγαλα ἓνα γκοῦμπρον ἀπὸ τὸ κασιζ'* αὐτόθ. *Ἀπὸ τοῦ τουμάρ' εἶνι γιμάτου γκούβρους αὐτόθ.* Συνών. *β ο ὕ γ κ ρ ι, γ ι ο θ ἄ ρ ι, γ ι ὀ θ ι, γ ι ὀ θ ο ς, ὄ γ κ ρ ο ς.*

γκουβρόσκυλλος ὁ, ἐνιαχ. *γκουβρόσκυλλους* Μακεδ. (Σισάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γ κ ο ὕ β ρ ο ς*, τὸ ὅπ. βλ., καὶ τοῦ οὖσ. *σ κ ὕ λ λ ο ς*.

Κύων ὑπόυλως προσποιούμενος τὸν ἀπαθῆ κατὰ τὴν προσέγγισιν ξένου ἐνθ' ἄν.

γκουβρώνω ἐνιαχ. *γκουβρώνου* Μακεδ. (Βελβ. Βόιον Κοζ. Σισάν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γ κ ο ὕ β ρ ο ς*, τὸ ὅπ. βλ.

Γ κ ο υ β ρ ῶ ῖ ω, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Γ κ ο υ β ρ ῶ ν' σ ἄ ν τ ο ῦ γ' ρ ο ῦ ν'* Σισάν.

γκουγκουλέκα ἡ, Θράκ. (Σκεπαστ.)

Ἐκ τῶν Βουλγαρ. *k y c a* = γάντζος, ἀρπάγη, τσιγκέλι, καὶ τοῦ *l e c á* = βέργα.

Ἡ ποιμεν. ράβδος, ἡ *γ κ λ ῖ τ σ α*.

γκουγκουλιάνα ἡ, ἐνιαχ. *γκουγκουλιάνα* Μακεδ. (Ριζώμ.) *γουγκουλιάνα* Θεσσ. (Ἄνατ.) *γουγκουλιάνα* Πελοπον. (Γαργαλ. Κόκκιν. Λογγ. Μαργέλ. Μηλιώτ. Παιδεμέν. Παππούλ. Ποταμ. κ.ά.) — *Λεξ. Αἰν. γουγαλιάνα* Γ. Δροσίν. Συλλ. Φυσικ. Ἱστορ., 32.

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *g u g u l i á n ā* = μύκης.

Εἶδος ἐδωδιμοῦ μύκητος ἐνθ' ἄν. Συνών. *κ ο υ κ ο υ λ ι ἔ τ α*.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γ κ ο υ γ κ ο υ λ ι ἄ ν α* Μακεδ. (Κατάκκλ.)

γκουγκουρέτσι τό, ἐνιαχ. *γκουγκουρέτσ'* Μακεδ. (Βροντ.) *γκουγκουρότσ'* Μακεδ. (Δεσκάτ.)

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *g u g u r e č i* = καρπὸς πλατάνου.

1) Καρπὸς πλατάνου ἢ πεύκου Μακεδ. (Βροντ.) 2) Καρπὸς ἰεσοῦ Μακεδ. (Δεσκάτ.)

γκουγκούτσα ἡ, Ἡπ. (Μαργαρ. Λάκκα Σούλ. Ἁγία Κυριακ.) Μακεδ. (Θεσσαλον.) *γκουγκούτσα* Κωνπλ. *γκουγκούτσα* Μακεδ. (Δοξᾶτ. Σέρρ.) *γκουγκούτσα* Μακεδ. (Ἄδριαν.) *γκουγκούτσα* Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θράκ. (Σκόπ.) *γκουγκούτσα* Μακεδ. (Βόιον) *γκουγκούτσα* Μακεδ. (Καστορ.)

Ἐκ τῶν τριῶν τῆς αὐτῆς προελεύσεως βαλκανικῶν λέξεων, ἤτοι τῆς Ἄλβαν. *g u g u r e* = φάσσα, τῆς Ρουμαν. *g u g u s k a* = φάσσα καὶ τρυγῶν καὶ τῆς Βουλγαρ. *g u g u t k a* = τρυγῶν, δεκοχτούρα, κατ' ἀλληλεπίδρασιν τύπων καὶ σημασιῶν. Ὁ τύπ. *γ κ ο υ ρ γ κ ο ὕ χ τ α* δι' ἀνάπτυξιν *ρ*, διὰ τὸ ὅπ. βλ. Φ. Κουκουλέ, Ἄθηνᾶ 29 (1917), 83 κέξ.

1) Τὸ πτηνὸν Περιστέρα ἢ πέλεια ἢ λευκαύχη (Columba palumbus) τῆς οἰκογ. τῶν Περιστεριδῶν (*Columbidae*) Ἡπ. (Μαργαρ. Λάκκα Σούλ. Ἁγία Κυριακ.) Μακεδ. (Ἄδριαν. Βόιον). 2) Τὸ πτηνὸν Περιστέρα ἢ αἰγυπτιακὴ (*Columba palaestinae*) τῆς οἰκογ. τῶν Περιστεριδῶν (Colu-

mbidae) Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θράκ. (Σκοπ.) Κωνπλ. Μακεδ. (Δοξᾶτ. Θεσσαλον. Καστορ. Σέρρ.) Συνών. *δ ε κ ο χ τ ο ὕ ρ α*. 3) Τὸ πτηνὸν Τρυγῶν ἢ κοινὴ (*Streptopelia turtur*) τῆς οἰκογ. τῶν Περιστεριδῶν (*Columbidae*) Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.)

γκουγκουχτούρα ἡ, Θράκ. (Ἄδριανούπ.) *γουγκουχτούρα* Θράκ. (Σκοπ.) *γκουγκουφτούρα* Μακεδ. (Σέρρ.)

Ἐκ συμφύρ. τῶν οὖσ. *γ κ ο υ γ κ ο ὕ τ σ α* καὶ *δ ε κ α ο χ τ ο ὕ ρ α*

Γ κ ο υ γ κ ο ὕ τ σ α 2, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Εἶρι σπουλι-σμέν' σὰ γκουγκουφτούρα* Σέρρ. || Αἰνιγμ.

Γκουγκουχτούρα φουρτουμέν' | *βοίσκει τρῦπα καὶ σιβαίῳ'* (τὸ κοχλιάριον εἰς τὸ στόμα) Θράκ. (Ἄδριανούπ.) Συνών. *δ ε κ ο χ τ ο ὕ ρ α*.

γκουζγκουγιάννος ὁ, Ἡπ. *γκουζγκουγιάννος* Ἡπ. (Βίτσ. Ζαγόρ. Κουκούλ.) *γουζγκουγιάννος* Ἡπ. (Ἰωάν.) *γκουζγκουγιάννος* Ἡπ.

Ἐκ τῆς ρίζης τοῦ ρ. *γ κ ο υ ζ γ κ ο υ ν ε ὦ* καὶ τοῦ ὄν. *Ἰ ω ἄ ν ν η ς - Γ ῖ ἄ ν ν η ς - Γ ῖ ἄ ν ν ο ς*. Πβ. *κ α λ ο γ ῖ ἄ ν ν ο ς, κ α κ ο γ ῖ ἄ ν ν ο ς, φ τ ω χ ο γ ῖ ἄ ν ν ο ς* κ.ά.

Τὸ ἐντομον *σ κ α ρ α β α ῖ ο ς*, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.

γκουζγκουνάκι τό, ἐνιαχ. *γουσκουνάκι* Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὖσ. *γ κ ο υ ζ γ κ ο ὕ ν ι* καὶ τῆς ὑποκορ. *καταλ. -ά κ ι*.

Χοιρίδιον.

γκουζγκουνᾶς ὁ, ἐνιαχ. *γκουζγκουᾶς* Θάσ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γ κ ο υ ζ γ κ ο υ ν ε ὦ*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. *γ κ ο υ ζ γ κ ο υ λ ε ὦ*.

Φασαρία: *Μιγάλους γκουζγκουᾶς εἶσι. Πουλὸ γκουζγκουᾶ κάθ' αὐτός.*

γκουζγκουνεύω Μακεδ. (Λιτόχ. Νάουσ.) *γκουγκουνεύου* Θεσσ. (Βαθύρρ.) Μακεδ. (Γρεβεν. Καταφύγ. Νιγρίτ.) *γκουζγκουλεύου* Ἡπ. (Ζαγόρ.) *γκουζγκουτεύω* Μακεδ. (Βόιον) *γκουζγκουτεύου* Μακεδ. (Γρεβεν.)

Ἐκ τοῦ *γ κ ο υ ζ γ κ ο ὕ ν η ς*, τὸ ὅπ. βλ. Ὁ τύπ. *γ κ ο υ ζ γ κ ο υ λ ε ὦ* κατὰ τὰ *ψ α χ ο υ λ ε ὦ*, καὶ ὁ τύπ. *γ κ ο υ ζ γ κ ο υ τ ε ὦ* κατὰ τὰ *ἀ ν α κ α τ ε ὦ*, *κ ο υ ρ κ ο υ τ ε ὦ*.

Ἐρευνῶ μετὰ προσοχῆς διὰ νὰ ἀνακαλύψω τι, λεπτολογῶ ἐνθ' ἄν.: *Εἶχαν κί μιὰ γκαζόλαμπα ποὺ γκιζιροῦσαν κί γκουζγκουίνβαν* Μακεδ. (Λιτόχ.) *Εἶρι κί κάτ' δασκάλ' π' τὰ γκουζγκουνεύ'νι* Μακεδ. (Καταφύγ.) *Ἀχίρισι νὰ γκουζγκουνεύη τὰ παρακέλλια κί τὰ σιντούκια* (ἀχίρισι = ἄρχισε, παρακέλλια = δευτερεύουσαι ἀποθήκη) Μακεδ. (Νάουσ.)

γκοζγκούνης ἐπιθ. ἐνιαχ. *γκοζγκούνης* Θεσσ. (Ἄνατ.) Μακεδ. (Γρεβεν. Καταφύγ.) *γκοζγκούντ'ς* Μακεδ. (Λιτόχ.) Θηλ. *γκοζγκούνα* ἐνιαχ. *γκοζγκούνω* ἐνιαχ. Οὐδ. *γκοζγκούνικο* ἐνιαχ.

Ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *g u z g ō n* καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ Τουρκ. *g ō z c ū* = ὁ παρατηρῶν ἐνδελεχῶς, κατάσκοπος, φρουρός.

Ὁ ἐρευνῶν κρυφίως καὶ μετ' ἐπιμελείας ἐνθ' ἄν.: *Ξέρ'ς τί γκουζγκούνης εἶρι;* *Ὅλα τὰ ξέρ'* Μακεδ. (Καταφύγ.)

